

Raadsvoorstel

AGENDAPUNT NO.

Voorstel tot onderbrengen van de toekomstige uitvoering van de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening bij Laborijn

AAN DE RAAD

Samenvatting

De afgelopen tijd hebben wij ons goed kunnen oriënteren op hoe en waar wij in de toekomst de uitvoering van de Participatiewet en de WSW het beste voor onze inwoners kunnen vormgeven.

Het liefst zien wij een Achterhoekbrede organisatie voor de Participatiewet en WSW. Beide wetten zijn gericht op participatie van onze inwoners, in de eerste plaats door werk (in welke vorm dan ook). Werkgelegenheid is een onderwerp wat je regionaal moet benaderen.

Alles overziend komen wij tot de conclusie dat het onderbrengen van de uitvoering van de Participatiewet en de WSW bij Laborijn de beste mogelijkheden voor onze burgers en de minste risico's voor onze gemeente biedt.

Inleiding

Met de komst van de Participatiewet is besloten om de uitvoeringsorganisaties voor de WWB en WSW, de GR ISWI en GR Hameland, te ontbinden. Als enige gemeente in de Achterhoek hebben we daarmee organisatorisch de handen geheel vrij.

Het liefst hadden wij gezien dat er een Achterhoekbrede organisatie voor de uitvoering van de Participatiewet en de WSW was ontstaan. Beide wetten zijn gericht op participatie van onze inwoners, in de eerste plaats door werk (in welke vorm dan ook). Werkgelegenheid is een onderwerp dat je regionaal moet benaderen. Niet voor niets is het werkgeversservicepunt en de afstemming tussen onderwijs- en arbeidsmarkt Achterhoekbreed georganiseerd. Dat bleek niet haalbaar. Omdat in de Oost Achterhoek en de West Achterhoek de organisaties behoorlijk in beweging waren, was het aanvankelijk moeilijk om een keuze voor SDOA of Laborijn te maken. Wij hebben ons de afgelopen tijd goed kunnen oriënteren op de vraag hoe en waar wij in de toekomst de uitvoering van de Participatiewet en de WSW het beste voor onze inwoners kunnen vormgeven. Wij hebben kennis en ervaring opgedaan met beide organisaties. Tenslotte hebben wij beide organisaties gevraagd om een offerte uit te brengen.

Nu een Achterhoekbrede organisatie (nog?) niet haalbaar is en wij tussen Laborijn en SDOA moeten kiezen, adviseren wij u, op basis van de voorliggende offertes, onze inzichten en opgedane ervaringen met beide organisaties, te kiezen voor Laborijn.

Alles overziend komen wij tot de conclusie dat het onderbrengen van de uitvoering van de Participatiewet en de WSW bij Laborijn de beste mogelijkheden voor onze burgers biedt en waarbij de gemeente de minste risico's loopt.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

De van toepassing zijnde landelijke wetgeving zijn de Participatiewet, de Wet Sociale Werkvoorziening en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Deze wetten zijn in 2014 vertaald naar lokale regelgeving. Op 21 oktober 2014 heeft u in dit kader twee belangrijke besluiten genomen. Allereerst heeft u de Notitie beleid en uitvoering Participatiewet 2015-2018, inclusief de daarbij behorende verordeningen vastgesteld. U heeft ook de Beleidsnota Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015-2018 vastgesteld. Hiermee heeft u niet alleen het beleid voor de komende jaren vastgesteld, maar ook de kaders voor verdere uitwerking en uitvoering aan ons meegegeven. Dit voorstel is hierin een belangrijke stap.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

Ad 1. De toekomstige uitvoering van de Participatiewet en de WSW beleggen bij Laborijn.

a. Laborijn biedt als enige een complete en integrale uitvoering van de Participatiewet en de WSW aan (inclusief Ontwikkelen, Beschut Werken en de vangnetfunctie).

Het hoeft geen betoog dat één complete/integrale aanpak c.q. organisatie de voorkeur verdient. Hierdoor vindt geen versnippering plaats en hebben onze burgers en wij zo direct te maken met één organisatie. SDOA gaat alleen Detacheren uitvoeren. Het ziet ernaar uit dat de andere Hameland-gemeenten Ontwikkelen en Beschut Werken niet uniform gaan organiseren. Voor burgers en gemeente(n) is dat niet handig.

b. In tegenstelling tot Laborijn, eist SDOA dat Aalten een aantal taken van haar zorgloket (Z&I) overdraagt aan SDOA. (minimabeleid en de voorkant van de schuldhulpverlening)

Bij herhaling is besloten dat dit niet aan de orde kan zijn. Het staat haaks op het tot op heden gevoerde beleid en de uitvoering daarvan. Hieraan vasthouden is in het belang van onze burgers. Daarom zien wij geen aanleiding dit te veranderen. Dit hebben wij SDOA meerdere keren medegedeeld. Bij eerdere presentaties door SDOA aan het college, MT en de raad is door SDOA altijd gesteld dat Aalten modulair kan inkopen. Mede op basis daarvan zijn wij met SDOA in gesprek gegaan. Dit blijkt nu dus niet het geval.

c. Laborijn heeft op het gebied van de totale uitvoering van de WSW haar kwaliteit al jaren bewezen.

Bij Laborijn is 85% van de WSW-ers tegen een redelijk tarief gedetacheerd. Hierdoor laat WEDEO/Laborijn zwarte cijfers zien. Bij Hameland ligt dit op ongeveer 40% en zijn de tarieven lager. Mede daardoor ontstaan daar aanzienlijke tekorten. Nu kan worden gesteld dat Hameland wordt ontmanteld en SDOA het beter gaat doen. Maar dat moet nog blijken omdat het onderdeel Detacheren van Hameland is overgeheveld naar SDOA.

d. De totale kosten liggen bij Laborijn aanmerkelijk lager dan bij SDOA. Voorts is de offerte van SDOA niet compleet.

LABORIJN. De totale kosten voor de uitvoering van de Participatiewet en de WSW bedragen bij Laborijn € 1.400.000,-. Laborijn wil in de komende jaren het percentage detacheringen voor Aalten verdubbelen en daarnaast kritisch naar de huidige relatief lage detacheringstarieven kijken.

SDOA biedt alleen de uitvoering van de Participatiewet aan tegen een bedrag van € 1.647.000,-. (Er is geen prijs voor de WSW gegeven.) Als dit bedrag wordt gecorrigeerd met een bedrag voor de taken van Z&I (onze inschatting € 300.000), bedraagt de raming voor de Participatiewet € 1.347.000,-. Echter, de offerte van SDOA kent verder meerdere PM-posten.

Ten aanzien van de WSW kan worden opgemerkt dat de huidige kosten thans € 766.000,- bedragen. SDOA wil eveneens meer inkomsten genereren uit detacheringen, maar heeft hier geen ervaring mee. Zoals gesteld gaat SDOA alleen de detacheringen doen en moeten de deelnemende gemeenten nog iets regelen voor Beschut Werken en Ontwikkeling. Van al deze activiteiten/taken is onbekend wat dat in de nieuwe situatie gaat kosten. Tijdens een overleg met het bestuur van SDOA is door SDOA aangegeven dat de kosten maximaal de huidige kosten zijn.

e. Met Laborijn wordt voor (maximale) zekerheid en consistentie gekozen.

Gelet op de offertes van, ervaringen met en ontwikkelingen bij beide organisaties wordt financieel, organisatorisch en bestuurlijk de minste risico's gelopen met Laborijn.

Zoals gezegd is in Oost het totale kostenplaatje erg onduidelijk. Dat geldt ook voor de wijze van uitvoering van Beschut Werken en Ontwikkeling. Wanneer gesprekken/onderhandelingen tussen Oost en West met elkaar worden vergeleken dan valt de consistente lijn van West op.

Ad 2. De deelnemende gemeenten van de GR Laborijn verzoeken te mogen toetreden tot de GR.

a. Zowel Laborijn als SDOA eisen dat binnen enkele jaren wordt toegetreden tot de GR.

Aanvankelijk werd er voor de uitvoering van de Participatiewet en de WSW uitgegaan van het inkopen middels een DVO. Echter, als het er uiteindelijk toch op neerkomt dat we moeten deelnemen aan een GR, waarom zouden we dan eerst nog gaan inkopen middels een DVO. Daar moeten dan goede argumenten voor zijn. Die zijn er naar onze mening niet. Voorschrijdend inzicht leidt in dit geval tot de voorkeur voor een GR. Zie daarvoor ook de volgende argumenten.

b. Bij een dienstverleningsovereenkomst moet worden aanbesteed.

Voorheen waren de zgn. 2B-diensten vrijgesteld van de aanbestedingsplicht. In de nieuwe Europese aanbestedingsrichtlijnen is deze uitzondering geschrapt. Als we moeten aanbesteden weten we niet wie onze nieuwe uitvoeringsorganisatie wordt. Dat lijkt ons niet wenselijk.

c. Uitvoering middels een DVO is duurder dan via een GR.

Hoewel de kosten van een DVO BTW-belast zijn, zijn deze kosten voor een groot deel compensabel via het BTW-Compensatiefonds. Sinds 1 januari 2016 is een nieuwe wet op de vennootschapsbelasting van kracht. Deze brengt wel extra kosten met zich mee. Welke consequenties die wet heeft is nog niet bekend. De uitvoering van die wet staat nog in de kinderschoenen en jurisprudentie is er nog niet.

d. De uitvoering van de Participatiewet en de WSW middels een DVO brengt praktische bezwaren met zich mee.

Op dit moment hebben wij een DVO met Laborijn. Daarbij lopen wij tegen diverse juridische knelpunten aan. Delegatie en mandaat zijn bij een GR eenvoudig te regelen. Te denken valt aan beschikkingen, sancties opleggen, bezwaar, inzage GBA en Suwinet. Het overdragen van deze bevoegdheden en verantwoordelijkheden middels een DVO is in de wet (haast) onmogelijk gemaakt.

e. In de praktijk blijkt een DVO niet flexibeler dan een GR.

Een argument om nu voor 2 of 3 jaren een DVO af te sluiten zodat we daarna voor een andere optie kunnen kiezen is niet reëel. Of we nu voor Oost of West kiezen, in beide gevallen moet een groot aantal klanten worden overgeheveld naar een nieuwe organisatie. Dat is voor veel klanten ingrijpend. Er moet tevens voor worden gewaakt dat door het "makkelijk" wisselen van samenwerkingspartner er een negatieve beeldvorming ontstaat.

Ad 3. Inzetten op het per 2018 zelf uitvoeren van eigen werk. (groen en schoon)

a. Er ligt een structureel aanbod aan werk wat zich bij uitstek leent voor social return.

Het onderhouden van openbaar groen, sportvelden en gebouwen leent zich bij uitstek voor uitvoering door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en reïntegratie. Dit werk blijft altijd.

b. Het contract met Hacron/Vebego loopt 31 december 2017 af. Er moet worden aanbesteed.

Binnen enkele maanden moet een besluit worden genomen over hoe het na 2017 moet met de werkzaamheden die nu bij Hacron/Vebego zijn ondergebracht. De werkzaamheden die tot voor kort onder de 2B-diensten vielen, vallen daar met de nieuwe Europese aanbestedingsregels niet meer onder. Dit betekent dat het werk openbaar moet worden aanbesteed.

c. Door het werk zelf te organiseren hebben wij maximaal invloed op de inzet van onze burgers.

Vanzelfsprekend kan in het programma van eisen worden opgenomen dat een x-percentages van de medewerkers moet bestaan uit mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar verdere invloed en eventuele mogelijkheden/kansen laten we dan liggen.

d. Zelf uitvoeren is aanzienlijk goedkoper.

Op dit moment doet zich de "bijzondere" situatie voor dat wij enerzijds bijdragen in de kosten van Hameland en anderzijds voor het onderhoud van de openbare ruimte en de sportvelden aan Hacron/Vebego een marktconforme prijs betalen. We betalen min of meer "dubbel".

Door de organisatie ervan zelf op te pakken, kan maximaal worden ingezet op social return en kan tevens efficiënt gebruik worden gemaakt van deels reeds voorhanden materialen en voorzieningen.

Alternatieve beleidskeuzes

- In dit voorstel geven wij uitdrukkelijk de voorkeur aan het integraal onderbrengen van de uitvoering van de Participatiewet en de WSW bij één organisatie. Een andere aanpak achten wij niet wenselijk; in de eerste plaats niet voor onze burgers, maar ook niet voor de gemeente zelf. Burgers en gemeente lopen meer risico's op overlappingsen, hiaten en versnippering. Dit is zelden efficiënt, doelmatig en goedkoper.
- SDOA wil een aantal taken van het Zorgloket overnemen. Wij hebben aangegeven dat wij daarop niet ingaan. Een andere keuze is wel mogelijk, maar evenmin wenselijk. SDOA en Laborijn richten zich voornamelijk op "werk voor iedereen". Maar er zijn en blijven altijd

mensen met een lage loonwaarde en/of een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep die (zeer waarschijnlijk) niet aan het werk komt, behoort niet echt tot de corebusiness van genoemde organisaties. Wij willen voorkomen dat deze mensen weinig of niet participeren in onze samenleving en daardoor in een isolement dreigen te raken, met alle gevolgen van dien. Deze mensen zijn veelal bekend met/bij de consultants van ons Zorgloket. Voor deze doelgroep kunnen ook Figulus of zorgaanbieders in beeld komen. Het streven zou niet alleen het voorkomen van vereenzaming moeten zijn, maar ook de ontwikkeling naar een hogere trede op de participatieladder.

Financiële consequenties

Nu volgt een resumé van de financiële gevolgen van de beslispunten in dit collegevoorstel. Voor een nadere uitwerking c.q. onderbouwing wordt verwezen naar bijlage 3 van eerder genoemde Notitie.

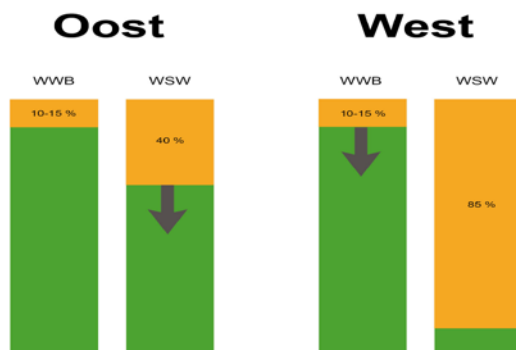
	Oost SDOA incl. Beschut + Ontw.	West Laborijn
WWB, bedrag conform offerte	1.647.000	
WSW (streven max. huidige kosten)	766.000	
Af: kosten werkzaamheden Z&I (max.)	- 300.000	
Totaal aangeboden / geraamde kosten	2.113.000	1.400.000
Begroting 2017	1.543.389	1.543.389
Nadeel c.q. voordeel t.o.v. begroting 2017	- 569.611	+ 143.389
Voordeel zelf uitvoeren eigen werk		270.000
Totaal voordeel t.o.v. begroting 2017		+ 413.389
Reeds gerealiseerde bezuiniging		565.608*

* Buiten het genoemde voordeel van € 413.389,-- t.o.v. de begroting 2017, behalen we met Laborijn direct de opgelegde bezuiniging (a.g.v. de afnemende rijksbijdragen) ad € 565.608,--!

Kanttekeningen

1. Het vorenstaande financiële overzicht is een momentopname. Ook na 2017 daalt de rijksbijdrage voor de WSW verder. (tot € 22.400,-- in 2020) Overigens neemt de omvang van de doelgroep ook af.
2. De overwegingen om te kiezen voor Oost of West kunnen ook vanuit een ander perspectief worden benaderd. De uitvoering van de WWB wijken in beide zijden van de Achterhoek niet erg van elkaar af. Wat wel verschilt is de uitvoering van de WSW. WEDEO draait al jaren financieel in de plus. Hameland kent ondanks alle bezuinigingstaakstellingen aanzienlijke tekorten, voor Aalten nu ruim € 700.000,--. In Oost moeten alle zeilen worden bijgezet om aan die situatie iets te doen, zeker met het oog op de dalende rijksbijdragen.

In West wil/kan Laborijn zich meer richten op het terugdringen van de werkloosheid. De uitdaging die daar ligt is antwoord te vinden op de vraag waarom 85% van de WSW-ers aan het werk is terwijl in de WWB zo veel mensen thuis zitten en, als we dit te lang laten gebeuren, moeilijk meer aan het werk komen. Kunnen instrumenten die voor de WSW worden gebruikt ook voor de WWB worden gebruikt?

Participatie en Communicatie

Het hoeft geen betoog dat bij de totstandkoming van dit voorstel veel overleg is gevoerd. Vanzelfsprekend met SDOA, Laborijn en Hameland, maar ook met Ondernemingsraden en Vebego. Ook hebben wij de Sociale Raad op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en daarop feedback gekregen. Eerder had de Sociale Raad al adviezen met betrekking tot de Participatiewet uitgebracht.

Hiermee is in dit voorstel (voor zover van toepassing) rekening gehouden.

Intern is in een organisatiebrede werkgroep goed samengewerkt en afgestemd. Voorts zijn het afgelopen jaar enkele keren bijeenkomsten met het college en managementteam georganiseerd.

In week 20 zijn alle betrokkenen geïnformeerd over het collegebesluit, ondervoorbehoud van het raadsbesluit. Nadat dit was gebeurd, is op donderdagmiddag 19 mei een persbericht uitgegeven.

Vervolgstappen inclusief tijdspad

Wij hebben u toegezegd dat we voor de zomervakantie 2016 met een voorstel komen. Dat is gelukt. Maar na uw besluit moet er nog veel gebeuren. Wij zien dit proces met vertrouwen tegemoet. Laborijn is weliswaar een nieuwe organisatie, maar is ontstaan uit een fusie van organisaties die de werkzaamheden van de Participatiewet en de WSW al (geruime tijd) uitvoeren.

Praktisch zijn er twee operaties uit te voeren.

1. De WSW-medewerkers moeten van Hameland over naar Laborijn.
2. Er moet afstemming komen tussen de werkzaamheden van Laborijn en die van de gemeente (met name het Zorgloket).

Hiermee starten we in juni 2016.

Daarnaast moet de deelnemende gemeenten van de GR Laborijn een verzoek worden gedaan om toe te mogen treden tot de GR. Dit betekent dat de GR moet worden aangepast. Van onze kant willen wij pleiten voor een paragraaf over de communicatie tussen de GR en de raden. Dit pakken wij kort na de zomervakantie op.

Bijlagen

Collegevoorstel

Notitie structurele uitvoering taken Participatiewet en WSW vanaf 1 januari 2017

Samenvattend kostenoverzicht (bijlage 3)

De offertes van Laborijn d.d. 3 april 2016 (bijlage 1) en SDOA d.d. 15 april 2016 (bijlage 2) liggen op de gebruikelijke wijze (vertrouwelijk) ter inzage.

Aalten, 19 mei 2016

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

J. Nobel
Secretaris/Algemeen directeur

G. Berghoef
Burgemeester

De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 mei 2016;

gelezen de Notitie structurele uitvoering taken Participatiewet vanaf 1 januari 2017;
gelet op het bepaalde in de Participatiewet, de Wet Sociale Werkvoorziening en de Wet
Maatschappelijke Ondersteuning;

B E S L U I T

1. de toekomstige uitvoering van de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening beleggen bij Laborijn;
2. de deelnemende gemeenten van Laborijn verzoeken toe te mogen treden tot de GR;
3. inzetten op het per 2018 zelf uitvoeren van "eigen werk".

AALTEN, 14 juni 2016

De Raad voornoemd,

De Griffier,

M.A.J.B. Fiering

De Voorzitter,

G. Berghoef